Kőszeg, 1902. november hó 23-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklamációk, Feigl Gyula kiadó czimére küldendők.

XXII. évfolyam. Felelős szerkesztő: WITTINGER ERNŐ. 47. szám.

Tanitásügyünk.

Az állami tanitók, mostoha helyzetük javitása végett erősen kezdenek szervezkedni. Nap-nap mellett olvasunk a hirlapokban felhivásokat, melyek a fizetés javitásának kieszközlését czélozzák. Nagyon kivánatos is, hogy mozgalmukat siker koronázza. A mostani 800 korona évi fizetés nem fizetés azért a munkáért, amit egy állami tanitó végez, különösen nemzetiségi vidéken. Havi 66 koronák mellett családot fenntartani, élni nagyobb gond, semhogy lelkesedéssel tudna megfelelni hivatásának és az állam- és közérdek szemelőtt tartásával tölteni be nehéz, hazafias munkakörét.

A hol oly sok fölöslegesre tellik, talán jut valami e czélra is. Némi haladást észleltünk s közoktatásügyi kormányunknál meg van az akarat, hogy elősegitse oktatásügyünket s javitsa a tanitók helyzetét.

Magyarország elszigetelten, egyedül áll a nagy Európa közpében rokonnemzetek és támogatók nélkül. Pártolónk nincs, de annál több, számosabbak ami ellenségeink. S ezek is félkörben veszedelmes ár alakjában vesznek körül s minden perben elrombolással fenyegetik legszentebb s legféltettebb kincsünket: az egységes magyar hazát és drága nyelvünket.

Ezek azonban még korántsem a legveszedelmesebbek. A magyar fajnak méltó büszkesége, hogy hazáját mindig s mindenkor, megtudta védeni a külellenséggel szemben. Ezektől tehát ne féltsük most sem. Sokkal hatalmasabb és kártékonyabb ellenségünk is van, a nemzetiségek állambontó undok aknamunkája. Ezektől kell védekeznünk először és legjobban.

A belső ellenség veszedelmesebb a legirigyebb szomszéd országoknál is. A belső ellenség megakasztja az állam harmonikus erejét s szét forgácsolja egységét tehetetlen, kis apró darabokra. S a mely országban a belső ellenség elhatalmaskodik, az tehetetlenné vállik, előbb-utóbb a tönk szélére jut. A veszély és annak lehetősége meg van nálunk is, már rég jelentkezett, tennünk kell tehát ellene a legradikálisabb módon. De nem tehetünk ellene eléggé, ha nincs bennünk az összetartó érzés, ha hiányzik belölünk az az érzelem, melyet az iskolában nyerünk, s amelyet a nemzet napszámosai vésnek a gyermek szivébe kiirthatatlan betükkel.

A tanitókra vár tehát s igy az iskola feladata az uj egységes társadalmat megteremteni. A jövő generáció feladata lesz tehát tösgyökereseu kiirtani azt, amihez nekünk a legkiméletlenebb módon kell kezdenünk.

De hogy teheti ezt a tanitó és az iskola, mikor a tanitók fizetésének rendszere a lehető legrosszab, szinte ijesztően csekély s az iskolák állapota kevés kivétellel a legelhanyagoltabb?

Az ország iskoláinak állapota a nép müveltségének fokmérője s ezt javitani a legfontosabb teendő. Meg kell szüntetni vagy legalább is szigoru ellenörzést kell gyakorolni a nemzetiségi iskolák felett. Nemzetiségi iskolában csak az tanithasson, akinek magyar és magyaros érzéséről, és sikeres magyar tanitásáról biztos adataink vannak. De a legfontosabb és legsürgősebb teendő az iskolák államositása.

A tanitókat pedig az állam fizesse, akár felekezeti, akár nemzetiségi iskola az. Vagy ha az nehezen vihető keresztül, szabja meg az állam kötelezőleg a tanitók fizetésének minimumát, de ez jóval nagyobb legyen mint a mostani.

Oly nagyfontosságu és nagyfelelősséggel járó munkáért, melyet a mi tanitóink végeznek, sziute szégyenletes az a fizetés amelyet kapnak.

Más országok már rég belátták a tanitók magasztos feladatával járó dijazatlan muukát és iparkodtak is segiteui rajta. Nálunk pedig a leglelkiismeretesebb tanitó sem fekhet teljes odaadással feladatának, mert gátolják ebben az anyagi goudok. Ezen segiteni kell, a szükség égető.

Városi ügyek.

5671/1902.

Hirdetmény.

A gyümölcsfákra nézve annyira ártalmas vértetü az elmult gazdasági évben a gyümölcstermést teljesen tönkretette.

Saját érdekünk kivánja tehát, hogy a vértetü irtását el ne mulasszuk e célból felhivom a gyümölcsfatulajdonosokat, hogy a vértetűt a fák leveleinek lehullása után is irtsák.

Az irtásra legalkalmasabb módszer, hogy a fa kérgének minden repedését és sérülését vagy gépolajjal, vagy petroleum és virágolaj keverékkel bemázoljuk. Ezen keverék ugy készitendő, hogy 1 liter petroleum 1 liter virágolajjal hideg állapotban összekevertetik, azután lassu tűznél hevitve és folyton keverve 100 gramm sárga viaszt és 100 gramm vastag terpentint ebben fölolvasztunk.

Azonfölül a fák töveit föl kell ásni s azon a ponton a hol a gyökér a törzszsel érintkezik lábnyi széles s ujjnyi vastag mészréteggel kell körülvenni.

Kőszeg, 1902. november hó 18-án.

Dr. Sissovics, polgármester.

TARCA.

A kártya.

Egy olyan közönséges délután történt, mint a milyen a többi, mikor a nap csak olyan tikkasztó melegen süt, mint máskor, a fellhők csak olyan barátságosan mosolyognak a földre, mint máskor és az emberek csak olyan unottan járnak-kelnek, vagy elfásultan lézeugenek, mint máskor, mint mindig.

Bakony Jenő az ebédlő asztalára támaszkodva a nagy üvegajtón keresztül nézett ki a levegőbe. Nézett gondolat nélkül, és tekintete, hol a csillogó porszemekre, hol pedig a melegtől eltikkadt falevelekre esett, melyek a nagy eperfa ágairól oly fáradtan szinte busau csüngtek alá. A fa árnyékában egy pár tyuk pihent. Még a nagy kakas is nyugodtan ült most köztük, még az ő friss, tüzes vérének is jól esik most a pihenés.

A szobának tulsó oldalán Bakony Jenő családja és egy Bárday Sándor nevü barátja állanak. Szórakozottan néznek egymásra, mintha az egyik a másik arcáról akarná leolvasni, vajjon miről is lehetne most beszélni, vagy mit is lehetne most csinálni.

Jenő most feléje fordul, mialatt észreveszi, hogy az asztalon egy csomó kártya hever.

— Te — szólt a négy évvel fiatalabb öcscséhez — ma az utcán találtam tiz fillért, emeljük le.

Pál a tizenkilenc éves deák örömmel kapott az alkalmon, hogy kártyázhat. Mint a gondolat ott termett bátyja mellett és a következő percben már husz fillért emeltek le, mert Jenő nyerte meg az első bankot. Azután megduplázták, egyszer, kétszer, mindannyiszor Jenő nyert. A bankban már négy koroua állott: Pál deáknak egész vagyona.

Jenő könnyedén, nevetgélve adta ismét a felszaporodott bankot, miközben többször ingerkedve ismételgette.

— Ime mi lett az én kis tiz fillérembol. A család is ott állott már az asztal körül és érdeklődéssel nézte a játékot. Akadt már nekik théma, beszélni a kártya és szerencse nagy hatalmáról.

Pál deáknak rosszul esett bátyjának hetykélkedése, restelte is a dolgot, hogy őt a deákot igy megszégyenitették, de legjobban az fájt neki, hogy nincs több pénze és ha most utoljára nem nyer, oda van minden vagyona. Nagyon izgatottan vette fel tehát a kiosztott kártyákat.

— Tizenkilenc vau — szól Jenő és elkéri öcscsétől kártyáját megnézni neki mennyije van.

De Pál diák előre besepri a bankot és azután adja oda kártyáját e szavakkal:

— Huszam vau.

Csak tizennyolcad van, nem pedig huszad, szólt a szerencsés játékos önérzetével diadalmasan Jenő.

— Nekem huszam volt — szólt kivörösödve, izgatottan Pál.

Jenő azt hitte, hogy öcscse csak tréfál, de midőn látta, hogy komolyan beszél, levette a kártyacsomó tetejéről öcscsének még össze nem kevert lapjait és leteritette az asztalra, hogy azt mindenki láthassa.

— Nézz ide. Csak tizennyolcad vau! Add ide hát a pénzt.

Nesze én odaadom, de azt is megmondom, hogy te csaltál, mert nekem huszam volt. Kicserélted a kártyámat egy alsóval.

— Jenő tudta, hogy öcscséből csak a szégyen beszél és a sajnálkozás elveszett pénze fölött, azért csak mosolygott, ezeken a kifakadásokon, de midőn tekintete véletlenül Bárday barátjára esett és annak olyan gyanus, fürkésző pillantásával találkozott, elkomorodott, s egy kis gondolkodás után igy szólott bosszusan öcscsehez:

— Komolyan mondtad ezt, Pali?

Persze, hogy komolyan. Nekem huszam volt. Most már elvörösödött a szégyentől Jenő. Öcscse elé állott, vállára tette indulatosan kezét és igy szólott:

— Pali becsületszavamra mondom, itt Bárday barátom előtt, hogy ha rögtön meg nem mondod az igazat, hogy mennyid volt, én soha többé nem szólok hozzád,

— Huszam volt, — hangzott a dacos válasz.

* * *

Bakony Jenőt felléptették képviselő-jelöltnek. Érdekében különösen a fiatalság fáradozott sokat. Nagyon szerették ezt a fiatal vezérüket, kinél okosabb, kedvesebb embert, jobb és őszintébb barátot nem ismertek maguk között. Bámulták roppant szerencséjét, mert mihez hozzáfogott, az mindig sikerült. Szinte közmondássá vált szerencséje. Ha valaki valami nagyot elért, rámondták: „Ez valóságos Bakony Jenő".

Tiszteletére most lakomát rendezett a fiatalság. Mikor vége volt a vacsorának és az ételek helyét a borok foglalták el, mikor a nyelvek a beszédtől már kifáradtak, valaki azt inditványozta:

— Kártyázzunk.

Tetszett az eszme mert mindenki kiváncsi volt játszani látni Bakony Jenőt „a szerencsés játékost".

Bárday Sándor az inditványozó, kivett tárcájából száz koronát, odaszólt Bakony Jenőhöz:

— Kezdjük meg mi, emeljük le ezt a százast.

— Jól van, — válaszolt Bakouy Jenő.

Kiosztotta a kártyát és nyert.

Duplázzuk meg, — szólt Bárday.

Bakouy Jenő osztott és megiut nyert, azután duplázták ujra meg ujra, a mig Bárdaynak pénze volt. A

Ferencz József keserűviz az egyedül elismert kellemes izü természetes hashajtószer.

Hirek.

— **Személyi hir.** *Vörösy* Tivadar győri tankerületi főigazgató, tegnap este városunkba érkezett, hogy a helybeli gimnáziumot meglátogassa.

— **Katonai hir.** *Schwaab* Alfréd m. kir. honvéd-alezredes a soproni 18. honvéd-gyalogezred parancsnoka f. hó 18-án Kőszegre érkezett, hogy az itteni honvédzászlóaljnál kiképzésen levő póttartalékosok felett, kik e hó végén leszerelnek, szemlét tartson. Schwaab alezredes f. hó 20-án tovább utazott.

— **Villamos-világitás.** A közvilágitás kérdése egyre foglalkoztatja a városi köröket. *Sissovits* Miklós dr. polgármester Kismartonba léte alkalmával tanulmányozta az ottani villamos-világitási berendezést s a helyi viszonyok figyelembe vételével kikérte egy szakértő mérnök véleményét is arra nézve, miként lehetne Kőszegen a legelőnyösebb formában villamos-világitási telepet létesiteni. A tapasztalat azt bizonyitja, hogy Diesel-féle petroleum hőerőgépek alkalmazásával ugy a gőzgépet, mint a vizierőt mellőzni lehet. Egy 100 lóerejü Diesel-féle hőerőgép 38.500 koronába kerül. A szakértői tervezet szerint a villam telep, a berendezéssel együtt 200 ezer koronába kerülne. Tájékozásul szolgálhat, hogy Kismartonban, 2000 lángnyi fogyasztás mellett az első év bevétele volt 36 ezer korona, a kiadás 22 ezer korona, dacára annak, hogy ott két gőzgép, három dinamó és egy accumulator telep 190 elemmel dolgozik. Kőszegen az elektromos-telepet a város középső pontján a városmajorban létesitenék s igy a kábelvezetékek hosszusága redukálódnék. A megejtett számitás szerint a világitás ára a következő lenne:

egy 16 gyertyafényü	láng	égő	óránkint	. .	5 fillér
„ 10 „	„	„	„		3 „
„ 5 „	„	„	„		2 „

Ez a maximum, de lehet olcsóbb is veszteség nélkül. Olyan árak, melyek nagyon valószinüvé teszik a villamosvilágitás létrejöttét, ha figyelembe vesszük, hogy a városi pénztárt a mostani kezdetleges petroleum-világitás, 150 lánggal, évenkint 6477 korona 50 fillérrel terheli, mig az elektromos világitásnál 150 láng csak 6000 koronába kerülne. Sissovits Miklós polgármester felkérte a budapesti Ganz-gyárat, hogy 200 utcai láng és 1000 magánláng fogyasztását véve alapul adjanak be ajánlatot. A kérdés tehát nemsokára érdemleges formában kerül tárgyalásra.

— **Az Uránia-szinház Kőszegen.** Kisvárosi közönségre nézve ritka müélvezetnek néztünk elébe a mult kedden, november 18-án. Az Uránia tudományos szinház, mely Budapestnek is legujabb, a maga nemében egyetlen müintézete, hatalmas plakátokon jelezte, hogy hazai körutazásában városunkat utba ejti és két előadást tart nálunk, kedden és szerdán. Az előadásra a jegyek már jó előre elkeltek. A közönség egy része meg is jelent kedden este 8 órakor, de a Mulató nagytermét sötétben találta. Kevéssel az előadás kezdete előtt távirat jött, hogy technikai akadályok miatt az előadást csak másnap szerdán, lehet megtartani. Ezen mindenesetre zavarólag ható intermezzó dacára másnap, szerdán este is egészen megtelt a Mulató nagyterme közönséggel. Ott volt városunk intelligens publikumának szine-java s élvezettel gyönyörködött a varázslatos spanyol tájak, a még varázslatosabb spanyol szépségek, a remek épitészeti monumentumok élethü bemutatásában. A hatást nagyban fokozta a lendületes szöveg, melyet *Pekár* Gyula irt, s melyet a felolvasó igen jó organummal választékosan adott elő. Különösen tetszettek a mozgó fényképekkel előadott spanyol táncok és az est finaléja a szintén mozgó fényképekben bemutatott bikaviadal Csütörtökre Monte Karlo és a Riviera volt müsorra kitüzve, de az előadás technikai okok miatt ismét elmaradt. Kilátásba helyezte azonban a vezetőség, hogy a jövő héten 26-án ismét visszatérnek Kőszegre s akkor kárpótlásul bemutatják az Urániának Budapesten legnépszerübbé vált darabját a „Tánc"-ot.

— **Erdészeti akadémia Kőszegen.** Ez a legujabb hir, mely Kismartonból származik el hozzánk. *Esterházy* Miklós herceg foglalkozik azzal a gondolattal, hogy Kőszegen erdészeti akadémia létesittessék s e tárgyban értekezett már *Darányi* Ignác földmüvelésügyi miniszterrel is. A herceg a létesitendő erdészeti akadémia céljaira felajánlotta a várépületet az azt övező kertekkel együtt ingyen. Nem utolsó gondolat egyáltalában, hogy a dunántuli kerületben erdészeti akadémia létesüljön, csak abban kételkedünk, hogy az erdészeti akadémia Kőszegre kerüljön. Különben *Esterházy* herceg elég nagy ur ahhoz, hogy ezt az ideát megvalósitsa, ha komolyan akarja. Akkor pedig mi nagy hálával tartoznánk a hercegnek.

— **Lövőgyakorlatok éles tölténnyel.** Honvédzászlóaljunk póttartalékosai folyó hó 29-én, reggel 9 órától kezdve Czák községtől északra a Vörös Kereszt irányában éles töltényekkel fognak lövöldözni. Veszélyeztetett területek lesznek a gyakorlatoknál a Pogány, Zeigerberg és Zachenbachen-erdő.

— **A kath. kör vigalma.** A kőszegi kath. olvasókör folyó hó 16-án tartott mulatságáról a következő értesitést kaptuk: Téli mulatságaink sorát a kath. kör nyitotta meg a mult vasárnapon. Nem adott gazdag programmot, de a mit adott, azt jól adta. A jubiláns orvosnak, *Dreiszker* József dr.-nak felolvasása kedves és érdekes volt. Közegészségi dolgokról szólott, hol humorosan, hol komolyan, de mindvégig tanulságoson. S bár csaknem háromnegyed óráig tartott felolvasása, kicsiny de hálás közönsége szivesen hallgatta és tapsolta meg. A felolvasást *Jambrits* Lajos vig monológja követte; ügyesen, jólzüen előadott „Szervusz"-áért a kath. kör is meg a mulatni jött közönség is szivesen mond neki szervusz-t. Azután következett a tánc. Kevesen járták, de járták a hajnali órákig. A mig nyomott volt kezdetben a hangulat, ép oly magasra emelkedett később a jókedv, mire mindenki belenyugodott, hogy a kik otthon maradtak, azok már nem jönnek el. Mert biz' ezek igen sokan voltak! S ugy tudjuk, hogy a legtöbben igen kicsinyes okokból tüntettek távolmaradásukkal. — De hát ehhez semmi közünk! — — A kath. kör tagjainak s a tagok családjainak az advent folyamán is fog némi szórakoztatással kedveskedni. Egy esetleg két estélyt rendez zenével, énekkel és felolvasással. Jövő számunkban az első estély idejét és programmját már egész határozottan tudatni fogjuk olvasóinkkal.

— **Értekezlet az erdő-őri szakiskola ügyében.** *Sissovits* Miklós polgármester kedden értekezletre hivta egybe a városi képviselő-testület tagjait a létesitendő erdő-őri szakiskola ügyében, hogy megállapodásra jussanak ama válaszra nézve, melyet sürgősen fel kell terjeszteni a miniszteriumhoz. Az egyik feltétel volt, hogy a városi erdők állami kezelésbe adassanak. Erre a város hajlandó lenne, mivel az erdőbirtok jövedelme nem csökkenne az állami kezelésben sem. Az erdő-őri szakiskola céljaira kiván az állam egy a beépitéshez szükséges területet és 106 hold szántóföldet, meghatározott bérösszegért. Ezt is megadhatónak véli a város és pedig ugy, hogy a földbérletnek évenkénti maximumát 20 koronára teszi. Az épités céljaira átengedné a városi téglasziut, a kőbányákat és a patakmeder egy részét, homok és kavics szállitására dijmentesen. Szükség esetében egyébb támogatást is kilátásba helyez. Mindezekről a polgármester értesitette *Bartha* Gyula főerdő-tanácsost a földmüvelésügyi miniszteriumban.

— **Tüz a csendőrlaktanyában.** A mult vasárnapon a kőszegi csendőr-laktanya konyha felett levő mennyezetgerendái tüzet fogtak. A csendőr-legénység gyorsan lokalizálta a tüzet s igy nagyobb veszedelem nem történt. A tüz keletkezésének okát a megejtett vizsgálat annak tulajdonitja, hogy a mennyezet gerendája belenyúlt a kéménybe, mely az idők folyamán megszenesedett s most könnyü szerrel kigyulladt. A kár mintegy 40 koronára tehető, mely összeg a biztositás révén megtérül s igy városnak, mint háztulajdonosnak nincsen kára.

— **Köszönet-nyilvanitas.** A kath. körnek folyó hó 16-án tartott mulatságán a kör könyvtára javára felülfizetni kegyesek voltak: Hoffmann őrnagy, Uckermann báró 4—4 kor.; Martinkovits Mátyás, Mázy Eugelbert dr. 3—3 kor.; Berényi M., Freh Alfonz, Kemény Ignác dr., Kincs István, Kiss Szerafin, Niehold Mihály, Simon Tádé, Wentzl M., N. N., M. B., 2—2 kor.; Nyulassy Istvánné, Paller András, Róth Jenő, N. N., 1—1 kor.; N. N. 40 fillér. Fogadják a kath. kör hálás köszönetét.

— **Porulljárt szabólegény.** *Zborka* Gusztáv morvaországi szabólegény egy hétig utazgatott együtt, gyalogszerrel, egy másik legénynyel, a kiről annyit tudott, hogy *József*nek hivják s hogy foglalkozására kőmüves. Ólmodról Kőszeg felé jövet ez a József elkezdett panaszkodni, hogy nagyon fázik, a fogai is vacognak. Zborka megszánta társát s odaadta neki a felső kabátját, hadd melegedjék az istenadta. Mikor beérkeztek a városba, Zborka egyszerre csak azon veszi magát észre, hogy egyedül van. József eltünt. Elnyelte a föld, a kabátjával együtt, melynek zsebjeiben néhány megtakaritott fillér, munkakönyve s foglalkozásának szimboluma, egy olló volt. Zborka természetesen a rendőrséghez fordult panaszával s most nagyban nyomozzák Józsefet. Zborka egyébként töltette magában, hogy többé semmiféle Józsefnek sem kölcsönöz kabátot, ha mindjárt előtte fagy meg.

— **A Fertő lecsapolása ellen.** Sopronból jelentik, hogy a községtanács tegnapi rendkivüli gyülésén, behető vita után elhatározta, hogy akciót indit a Fertőtó lecsapolása ellen és a polgármestert küldte ki, hogy vegyen részt abban a küldöttségben, a melyik gróf Széchényi Béla koronaőr vezetése alatt fog a miniszterelnöknél és a földmivelésügyi miniszternél tisztelegni, hogy állást foglaljon a Fertőtó lecsapolása ellen.

— **A verekedő legények sorsa.** Hirt adtunk annak idején arról, hogy a doroszlói legények Lamp Ferenc bormérőjébeu milyen garazdálkodást vittek véghez és hogy *Viszket* József kocsis legényt milyen sulyosan megkéselték. A tetteseket a rendőrség kinyomozván, az ügy tegnapelőtt tárgyaltatott a kir. járásbiróságnál, amikor is *Prisznyák* János 3 havi fogházra és 50 korona pénzbirságra, *Gáspár* János 2 havi, *Balázs* István és *Boros* János egy-egy heti, *Naisz* János és *Naisz* Imre 5—5 napi fogházra itéltettek s egyetemlegesen az összes költségek megfizetésére. Ez talán majd lelohasztja verekedési kedvüket.

— **Hagymaz Csajtán.** Csajta községben egy ember hagymázban (typhus) elhalálozott. A hatóság a legszélesebbkörü óvintézkedéseket tette, hogy ezen veszélyes betegség terjedésének, mely 1898 évben éppen Csajtán járványszerüleg pusztitott, eleje vétessék.

— **Csatorna-mizeriák.** A közönség köréből panasz érkezett hozzánk, mely szóvá teszi azt a tarthatatlan állapotot, hogy a régi várárok csatornája a Gruber-féle háztól, végig a várkörön az árvaházig, szennyvizek és pöcelerakodások által erősen inficiálja a légkört, fojtó szagot terjesztve az egész környéken. A közegészségellenes állapotot a hatóság sem türheti, annyival is inkább nem, mert a szabályrendeletek sem engedik meg a nyitott csatornát. A városi tanács legközelebbi ülésén fog tárgyalni ezen ügyben.

— **Száj- és körömfájás.** Sopron vármegyéből már a mi határunkra is átcsapott a ragadós száj- és körömfájás, minek folytán szükségessé vált Ostoros, Rót és Rendek községeket zár alá helyezni s minden óvó intézkedést megtenni, hogy a szarvasmarhák között uralkodó ezen betegség terjedésének gátat vessenek.

— **Elvesztett takarékpénztári könyv.** A bécsi rendőrigazgatóság egy *Németh* Mária nevü cselédleányt keres, a ki Bécsben elveszitette 40 koronáról szóló postatakarékpénztári betétkönyvecskéjét. A cselédleány vagy kőszegi, vagy Kőszeg környékéről való. A betétkönyvecskét a bécsi rendőrség leküldte a kőszegi rendőrkapitányághoz, a hol tulajtonosa átveheti.

— **Anyakönyvi statisztika.** A kőszegi anyakönyvi-hivatalban az utóbbi időben a következő születési- és halálozási-eseteket jegyezték be:

Születés.

November 16-án. Grunner Vilmos és Hirt Anna fia, Otto róm. kath.

November 16-án Gregorits Pál és Edőcs Anna fia, János róm. kath.

Halálozás.

November 15-én. Váuya Ferenc, katonai prépost plébános, róm. kath., 63 éves, agyguta.

November 16-án. özv. Koszturkovits Jánosné szül. Mérnyi Teréz, háztartás, ág. hitv. ev., 71 éves aggkór.

November 17-én. Brükler Károly, ág. hitv. ev., 2 hó, gyomor és bélhurut.

November 20-án. Johanski Julianna, ág. hitv ev., 3 hó, rángógörcs.

— **A 4%-os magyar koronajáradék szelvényutalványai.** F. é december 1-én a 4% magyar koronajáradék utolsó szelvénye esedékes s igy szükségessé válik a szelvényutalvány kicserélése uj szelvényivekre.

---

bankban 6500 korona állott. A jelenlevők már nem érdeklődéssel, hanem bámulattal és csodálattal nézték a játékot. Bárday izgatottabb és izgatottabb lett. Összes pénze elfogyott már. Most papirlapot huzott ki a zsebéből, ráirta ceruzával: 6500 korona becsületszóra huszonnégy óra alatt és izgatottan odatette a csomó pénz mellé.

Ossz, szólt izgatottan, remegve.

Az ő izgatottsága és félelme átragadt a társaságra is. A szemek szinte kidülledtek üregeikből, az arcok sápadtak voltak az izgalomtól és kiváncsiságtól. Bakony Jenő is sápadt volt. Ő már rég szerette volna abba hagyni a játékot, de nem tehette, mert félre magyarázták volna jó szándékát. Ő legrégibb barátja volt Bárdayuak, ismerte jól, tudta, hogy barátja eljátszotta mindenét, egész kis vagyonkáját. De nem szólhatott.

Siri csendben osztotta ki a kártyát. Megint nyert.

Bárday pedig felugrott, szemei lázasan forogtak, arca hófehér volt. Egy nagyot lélegzett, azután erőltetett nyugodtsággal, határozottan, igy szólt:

— Jenő te csaltál. En nem láttam, de tudom. S hátat forditva otthagyta barátját, a társaság közé vegyült, hol próbálták csillapitani és mindenki a legnagyobb felháborodással utasitotta vissza meggyalázó szavait, a mit Bakonyra mondott.

De ő, mintha semmit sem hallott volna, folytatta:

— Igen, csalt! határozottan mondhatom. Hiszen az öcscse már négy év óta nem szól hozzá, azért mert egyszer őt is megcsalta. Én ott voltam akkor náluk, mikor tulajdon testvére mondta azt neki szemébe.

A fiatalság nem hitte ezt a mesét, nem is igen hallgatott a beszélőre. A pénzét elvesztett ember izgatottságának tulajdonitották kitakadásait. De Bakony Jenő, a ki hallotta ezeket a szavakat, éppen akkor, mikor beszélőre a már-már dühös lett a társaság, közéjük lépett és igy szólt:

— Ez a történet igaz, a mit ez a hitvány ember itt elmondott, de esküszöm becsületemre, hogy sem akkor öcsémet, sem most ezt az embert, sem soha senkit meg nem csaltam. Remegő ajkakkal fehéren, mondta el ezt a pár szót, aztán észrevétlenül otthagyta a társaságot.

A fiatalság látszólag Bakony Jenőnek adott igazat, de a gyanu azért mégis belopódzott a szivekbe. Az öcséről szóló történet ismeretlen volt előttük, szerencséje a kártyában megmagyarázhatatlan. Hátha még is igaz az, a mit saját öcscse és Bárday állitanak.

Másnap nagyon csendes volt a casinó. Senki sem kártyázott, csakhogy ne kellessen valahogy Bakony Jenővel játszani.

Eszrevette ezt Bakony Jenő. Kezdett elmaradozni a társaságtól, azok pedig ő tőle. Elment a fővárosból a vidékre, szivében fájdalommal, lelkében utálattal az emberek iránt és küzdött a létért.

A képviselő választáson egyhangulag választották meg ellenjelöltjét és az uj képviselő tiszteletére rendezett lakomán ő róla is beszéltek: „a hamis kártyásról."

* * *

Bakony Jenő öcscse: Pál, hivatalnoka egyik előkelő fővárosi banknak, szomoruan, megtörve ül irodasztala előtt, könnyei leperegnek arcáról kezére, melyben egy arckép van, bátyjának arcképe. Ajkai kinosan vonaglanak, mintha félne a képtől, vagy mintha könyörögne hozzá, hogy ne bántsa. Sokáig ül igy, mig végre egy hirtelen elhatározással tollat ragad kezébe. S most már nyugodt az arca, a vonagló ajkak most már mosolyognak. Az arckép hátára irja a következő sorokat. „Tartozom ezzel neked. Elvettem akkor tőled átkozott makacsságommal a becsületedet, most visszaadom azt ezekkel a betükkel. A lelkiismeretem nem birja tovább. Isten áldjon meg, légy boldog, bocsáss meg nekem szerencsétlen öcsédnek *Pálnak*".

Mikor nevét aláirta, kihuzta fiókját és főbe lőtte magát. Ugy találták meg tollal a kezében holttestét.

Bakony Jenőnek még aznap átadták öcscse utolsó izenetét az arcképpel. Egy vércsep trecscsent a képre öcscse halántékából. Nehéz szivvel és könnyes szemekkel szoritotta ajkához a levelet és fájdalmas töredezett hangon szólt a vércsepphez:

— Megbocsájtok édes jó öcsém. □

Friss pácolt halak, különféle sajtok, kalbászok, kolozsvári és deb-

A Pesti magyar kereskedelmi bank soproni fiókosztálya, mely a járadékszelvények hivatalos beváltási helye, szívesen végzi a kicserélést járadéktulajdonosok számára. A szelvényutalványok már most is benyujthatók nevezett banknál a hivatalos órák alatt s az uj szelvényivek a szükséges idő leteltével ugyanott kiszolgáltatnak.

A pesti magyar kereskedelmi bank soproni fiókja már mától fogva minden *levonás nélkül* váltja be a f. é. december 1-én esedékes *járadék-szelvényeket*.

A pesti magyar kereskedelmi bank soproni fiókja állandó *megőrzésre* is átvesz *értékpapirokat* s egyéb értékeket letétjegy kiadása ellenében; a mindenkor esedékes szelvények beszedését végzi, a sorsolásokat nyilvántartja, s a kisorsolt értékeket beszedi, a nélkül, hogy tulajdonostól erre külön megbizásra szüksége volna, ugy, hogy a tulajdonos minden fáradságtól, valamint határidők elmulasztása folytán beállható vesztesegektől megkiméltetik.

Ama teleknek, kik jobban szeretik értékpapirjaikat *maguk kezelni* a nélkül, hogy harmadik személy abba betekintést nyerne, ajánlatos a fiók *safe-deposit-osztálya*, hol a tél letéteit sajat zára alatt őrizheti.

Takarékbetéteket, ugy betéti könyvecske, mint pénztárjegy ellenében a fiók ez idő szerint 4%-al kamatoztat.

— **A borterme lők és általában a borászattal foglalkozóknak** vélünk jó szolgalatot tenni, ha felhivjuk figyelmüket azon körülményre, hogy idén a szüreikor uralgott sok esőtől a szőlő rothadást kapott és ettől penész gombakkal lett meteltyezve.

Az ily hibás szőlőkből nyert uj borok nem tisztulnak, megtörnek, megbarnulnak, söt ha kellő időben nem gondoztatnak, egészen elromlanak.

Az ily uj borokat legjobb mihamarabb a beteg seprőről lefejteni és az arra alkalmas, mirenymentes kénszeletekkel kellőkép átkénezni.

Ily javitott mirenymentes kénszeleteket készit **Schönbeck Imre Esztergom** a következő minőségek és árakban. Az 1-es fajta az üres hordók jó karban tartására való, egy 50 dekás csomag ára 40 fillér.

A 3-as fajta az egészséges, uj és öreg borok átkénezésébez, csomagja 1 korona; az 5-ös fajta a hibás, beteg borok gyógyitásához való, egy csomag ára 1 kor. 60 fillér. Az idei uj borhoz az utóbbit kell használni. A vele kezelt borok hamarabb megtisztulnak, eltarthatók és szállithatók lesznek, és a mi a fő, nem kapnak kénbűzt (Einschlag szagot) a mi a régi méreg tartalmu büdös Einschlagnál elkerülhetlen és ez okozza a nagy fej és gyomorfájást. Ezen kénszeleteket a készitő vidékünkön kellőkép szándékozik megismertetni, miért is mintákat és használati utasitást bérmentve küld. Ismeretadóknak kellő jutalékot enged.

— **Jövő pénteken friss fogas** és becsinált hal a legnagyobb választékban kapható **Waisbecker Ede** utóda, **Schaar József** füszer- és csemege kereskedésében.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserüviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes izénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserüvizet.

— **A Horgony Pain-Expeller** (*Richters Linimentum Capsici comp.*) igazi népszerü háziszerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuzuál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapitó hatást idéztek elő, sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszer jó eredménynyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszertárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan „Richter-féle Horgony-Pain-Expellert" vagy „Richter-féle Horgony-Liniment"-et tessék kérni és a „Horgony" védjegyre figyelni kell.

Különfélék.

* **Mennyiért lehet sürgönyözni a földkörüli távirón?** E napokban készült el tudvalevőleg az a hatalmas táviróvonal, amely szárazföldön át és tengerek mélyén körülfutja földünket. Ennek a táviróvonalnak London a kiinduló pontja. ahonnan az Atlanti oczeánon, Amerikán és a Csöndes oceánon át Ausztráliába szavankint három shillingért, azaz három koroua hatvan fillérért lehet táviratozni.

* **Angol férfidivat.** Az az idő, amikor „mellényeket költöttek" és valóságos versengés folyt a szines mellények ujabb variációinak kieszelése körül, elmult. Egyszerübb lett a férfidivat, amely voltaképen mindig egyszerübb volt a női divatnál; s a *phantasie-vest* immár anachronizmusnak tetszik a londoni up-to date öltözködő gavalléron.

Az idei tél érdekes ujitást hozott be a londoni szalonokban. A páncél keménységü sima ingmellényekre kimondták a halált. A legutóbbi estélyek alkalmával néhány előkelő divatgentleman a frakkhoz magas, zárt fehér mellényt és fehér nyakkendőt viselt. Ez az ujitás természetesen nagy visszhangra talált nemcsak a Westend szalonjaiban, de a lapok hasábjain is. Az uj divat természetesen még nem teremtett iskolát, de nehány merész gavallér már is elfogadta s igy terjedni is fog mihamarább.

A télikabátok szabásában még mindig az ugynevezett Chesterfield-kabát az uralkodó, annál is inkább, mert Chamberlain miniszter, akihez minden divatos gentleman hasonlitani óhajt, kiválóan izléses uj „Chesterfield"-et csináltatott, remek asztrachan gallérral. Csak egy a kényelmetlen ennél a kabátnál, hogy ciliudert kell hozzá viselni, különben nem eléggé stilszerü. A cilinder ugyan most is még a legáltalánosabb kalapviselete az angoloknak, de mégsem olyannyira mint tizhusz év előtt.

Ezen a téren is különben mind érezhetőbbé válik az „amerikai invázió". A barna kemény kalapok fölötte elegánsaknak vannak elismerve, sőt Edward király maga is visel ilyet olykor-olykor, ami bizonyára igen sokat jelent.

A kemény posztókalapoknak is uj formát adott egyébként az idei tél: nevezetesen a karima lett szélesebb, vaskosabb. Ez azonban a külföldön nem érvényesülhet kellőleg, mert az angol férfiak fejtormája szembetünően különböző a kontinensek fejeitől s amit Londonban szépnek lát a szem, az gyakran visszatetszik a csatornán tul.

A kalap szinét illetőleg ma már nem az a szép, ha a férfi tetőtől talpig egyszinüen van öltözve. Akinek a kabátja, kesztyüje, kalapja, nyakkendője egyszinü, az azt árulja el, hogy több időt forditott a toilettejének összeállitására, mint amennyit komoly férfiunak a külsejére forditani kell. Nem is tekintik izléses gentlemannak, aki ezt teszi.

A nyakkendők divatjában semmi ujat nem hozott a saison. A vékony slipperek még mindig az uralkodók, még pedig az egyszinüek. A koronázási saisonból maradt royal purple szin tartja magát a tarkák közül még leginkább, de a tiszta fehér, vagy tiszta fekete, legtöbb diszkrét heliotróp mintával, az elegancia diválja.

* **A reform ruha.** Olvasóinak valószinüleg sokat hallottak már a reform-ruháról. Hogy fogalmat alkothassanak maguknak erről a modern áramlatról, mely a női ruha egészségesebbé és kényemesebbé tételére irányul, leirunk itt egy ily reform-kosztümöt. A reform-viselet titka nem egyéb, mint hogy a ruha egész sulya ezentul a vállakon nyugszik és onnan lóg szabadon alá; az egész ruha, vagyis a szoknya és derék egybe van készitve. Hogy azonban még se legyen valami zsákszerü a reform-viselet, azért a derék végződését ránczolás, csipke, paszomány- és applikáczióidisz által tesszük a szemnek láthatóvá. Eleget tettünk tehát a divatnak és a hygiéniának is. A szoknya, illetve a ruha alsó része uszályos. A mell alatt egy fölrakott csik huzódik körül, mintegy körvonalozni akarván a derék végződését. A körülhuzódó csikig beráncoljuk a ruhát, vagy betétet teszünk be, ki is vághatjuk egyszóval ugy járunk el, mintha derékkal volna dolgunk.

Az uj viselet könnyitésére szolgál a szabónak annyiban, hogy most már sokkal egyszerübben tehetik teltebbé vagy karcsubbá az alakot.

A reform-viselethez szintén hordhatunk kabátkát, épen ugy mint a régi ruhánkhoz. Egy séta-ruhát láttunk, melyen egyetlen egy feltünő vonást sem voltunk képesek felfedezni. A kosztüm fekete szövetből, áttört himzésdisszel készült és egy kedves figaróalaku kabátka egészitette ki az igazán elegáns kosztümöt. A figaró csak annyiban különbözik a megszokottól, hogy csücskei elől valamivel hosszabbak.

A ruha magasnyaku, melyet az áttört himzés föd. A himzés a mellrészt teljesen takarja és a derékból körülbelül 20 cm. ékalakban végződik. A figaró szétnyitott szárnyai között a himzés oly benyomást tett a szemre, mintha egy betét lett volna. A figaró ujjai különben csuklóban tölcséralakuak, melyekből selyemdudorok kandikálnak elő s amelyek egy a ruha szövetéhez hasonló kézelőben végződnek. A ruha ujjai szintén dudorosak, a kar külső oldalain a válltól egészen a csuklóig ráncokba vannak készitve és csuklóban egy pánttal vannak összehuzva.

* **Képeslevelezőlapok és levélpapirok másolása** a következő eljárással leletséges: Rizskeményitőből vékony csiriz készittetik, melyet valamely vízfestékanyaggal megfestünk. E keveréket papirosra kenjük. Megszáradás után a papirost 3 gr. káliumbichromat és 50 köbcm. vizoldattal bekenjük, de ugy, hogy a hátlapja száraz maradjon. Száradás után a másolókeretben bemázoljuk a képet. Minthogy a rajz helyein oldhatatlanná válik a reá kent anyag, mosás után épségben tartja a festék szinét s ekképen kép keletkezik.

* **A gazdag özvegy.** Egy ur tanácsért fordul a barátjához: — Melyiket vegyem feleségül, a szegény leányt, akit szeretek, vagy a gazdag özvegyet, akit nem szeretek?

— Barátom, az igaz szerelem az élet füszere; a szerelem az egyetlen boldogság e földön.

— Helyes, A szegény leányt veszem feleségül.

— Te! Nem mutathatnál be a gazdag özvegynek?

Közgazdaság.

Utmutatás a ragadós száj- és köröm fájás elleni védekezésre és ezen betegség gyógyitására.

(Folytatás és vége.)

Hogyan gyógyitsuk a száj- és körömfájásos állatainkat?

Ha valamely állatunk mégis megkapja a száj- és körömfájást, első és fődolog a tisztántartás. Adjunk gyakran vizet azoknak az állatoknak a melyeknek a szája fáj. Gyakran mosogassuk tiszta boreczetes-timsós vizzel. A boreczetes vizet ugy készitsük, hogy vegyünk egy kis boros pohárba való tiszta jófajta boreczetet, azt öntsük 1 liter tiszta vizbe és adjunk hozzá egy diónagyságu, finom porrá tört nyers timsót. Hogy pedig az állat maga is öblögethesse a száját, kössünk a jászolhoz egy itató vödröt s abba öntsünk gyakran tiszta friss vizet. A mely vizet a beteg állat bepiszkolt, ne öntsük szerte-széjjel az udvaron, mert hiszen tudjuk, hogy a betegség abban igen bőven megvan a beleöblögetett nyál és geny utján, — hanem az ilyen vizet öntsük emésztő gödörbe. Az istállóból kihordott almot trágyát, megmaradt takarmányt rakjuk egy külön ezen célra kijelölt helyre mindaddig, mig a betegseg tart és ahhoz semmiféle más állatot ne engedjünk hozzájutni, mert nem tudjuk, hogy melyik viszi el onnan a betegséget más helyre

Ha az állat a lábán betegedett meg, igen jó házi szer kékköves-timsós kötés, melyet gyakran öntözünk (legalább is ½ óránkint) timsós-kékköves vizzel. Készitsük pedig ezt ugy, hogy vegyünk egy diónagyságu nyers timsót és egy mogyorónagyságu kékkövet (kékgálicot, másképen rézgálicot), ezeket törjük porrá és olvasszuk fel 1 liter vizben. Ezzel a vizzel áztassunk be egy maréknyi kócot (kendert) és ezt tegyük egy elég nagy zsákdarabra; lépessük rá az állatot a beteg lábával és kössük fel elég lazán, hogy ne szoritson, de mégis ugy, hogy le ne csuszszék a lábról. Ezt öntözzük a timsós-kékköves vizzel és naponta egyszer ujitsuk meg.

Ezt megtehetjük az istállózott szarvasmarhával. De mit csináljunk a sertéssel, a mely nem igen engedi magát igy gyógyitani, vagy a juhokkal, vagy a vad gulyabeli marhával? Ezeknek adjunk tiszta vizet sokszor egy nap; és ha a lábuk fáj, az istálló vagy akol ajtajába csináljunk egy jó széles teknőszerü mélyedést, hogy azt az állatok keresztül ne ugorhassák és hogy azon minden egyes állatnak keresztül kelljen menni a be- és kihajtásnál. Ebbe a mélyedésbe tegyünk 4—5 ujjnyi kékköves friss mésztejét. Ez az orvosság a körmök közé is behatol s az egészségeset megóvja a betegségtől, a beteget pedig meggyógyitja.

Fő dolog a tisztántartás és pihentetés. Gyakran és bőven almozzunk olyan szalmával, a mely olyan vidékről származik, hol száj- és köröm fájás nincsen, Nyári időben az istállót lehetőleg sötétitsük be, hogy a legyek ne bántsák a beteg állatokat.

Ha fejős állatoknál a tőgyön is vannak hólyagok, illetőleg fekélyek (sebek), a tőgyet naponta óvatossan fejjük ki és egy kevés kékköves-timsót zsirral, vagy glycerinuel, vagy tiszta sótalan vajjal kenjük be.

A gyógyittás és védekezés egyik, a gazdáknak eléggé nem ajánlható módja az, hogy ha állataink között már fellépett a ragadós száj- és körömfájás, valamennyi állatunkat ojtsuk be, azaz magunk betegitsük meg. Ezzel roppant előnyöket szerzünk magunknak, melyek között első az, hogy a betegségen egyszerre keresztül esnek állataink, s a törvény értelmében gyarsabban felszabadul udvarunk a zárlat alol. De fő előnye az, hogy az ojtásokból eredő betegség többnyire könnyebb lefolyásu; azaz többnyire a szájban magában folyik le a betegség, a nélkül, hogy a körmök is megbetegednének. A száj betegsége pedig tudjuk, hogy 6—8 nap alatt gyógyul. Egy harmadik nem kevésbé fontos és nagy előnye a mesterséges beojtásnak az, hogy az állatok körülbelül egy évig esetleg 2 évig is nem kapják meg mégegyszer a betegséget, Az ojtás ugy történik, hogy a beteg állat száját kimossuk tisztára friss vizzel, s ha van a szájban hólyag, azt felpattantjuk, és egy tiszta de durvaszövésü rongygyal felitatjuk. Ha ilyen hólyag már nincs, elégséges a kimosás után kifolyó tiszta nyállal beitatni a rongyot. A beojtandó állat száját egy más valaki már ezalatt megtörüli szárazra és egy durva, de tiszta rongygyal pirosra dörzöli az állat inyét. Ezután mi dörzsöljük be a beteg állat szájában beitatott rongygyal. Az igy beojtott állatok ¾ része szokott a száj- és körömfájásban megbetegedni, de természetesen csak a száján. Ha most jól védelmezzük a lábokat, azok mem betegesznek meg, s az állatot, ha felgyógyult, már egyszersmind meg is védtük a betegségtől körülbelől 1 évi idődardamra. Lehet ugy is beojtani az állatokat, hogy a beteggel összeuyálazatott durva takarmányt adunk az egészségesnek, de ez nem biztos módszer.

A beojtott állatok gyógyitása is a fent mondottak szerint történik.

Hozzátehetjük az elmondottakhoz, hogy a betegeknek akkor, a mikor a szájuk fáj ne szálas hanem lehetőleg ivós takarmányt (moslékot) adjunk, mert hiszen elgondolhatjuk, ha a szája fáj az állatnak, nem szivesen eszi azt a takarmányt, mely szurja a szájában levő sebeket.

Minden esetben azonban pihenni kell a beteg állatnak mindaddig, mig teljesen gyógyul.

Mit kell tenni a gazdának, ha valamelyik állatán észreveszi a ragadós száj- és körömfájást?

A száj- és körömfájást, vagy ennek gyanuját a törvény értelmében azonnal jelenteni kell a községi birónál vagy a jegyzőnél, a ki azt mindjárt megirja a főszolgabirónak és a m. kir. állatorvosnak, ez pedig azonnal kimegy, megvizsgálja a gazda állatát és ingyen jó tanácsczal is ellátja, hogyan gyógyitsa ki azt.

Az a gazda, a ki az állatán fellépő ragadós száj- és körömfájást vagy annak gyanuját be nem jelenti, a törvény értelmében szigoru büntetést kap.

Addig is, mig az állatorvos kimegy, el kell szépen különiteni a beteget a többi állattól, ugy, hogy az más gazdának semmiféle állatával ne érintkezhessék, nehogy a betegséget más udvarban vagy tanyán levő állat is megkapja.

Ilyen betegségben szenvedő állatnak a tejét, különösen nyersen, nem szabad használni; mert az ilyen tejtől az ember is megbetegedhetik és nagy kinokat szenved.

Mit kell tenni a gazdának akkor, ha a ragadós száj- és körömfájás már megszünt az állatain?

Ha már beteg állata egy sincs a gazdának, jelentse be ezt is a községi birónak, vagy a jegyzőnek. Azután első sorban is alaposan tisztitsa meg azt az istálót és azt a helyet mind, a hol a beteg állatok tartózkodtak, vagy, hacsak egy perczre is, megfordultak; mert ott maradt a betegség csirája s ezt onnan ki kell pusztitani. A falat söpörje le tisztára és frissen ojtott mészszel jól meszelje be. Az istálló talaját ássa fel úgy 3 ujjnyira, a korhadt deszkákat dobja tüzre, a tetőzetet söpörje le tisztára, azután a jászlakat, istállóoszlopokat jó erős forró lúggal súrolja le, a hidlás alatt levő piszkot, trágyát és trágyalevet hordja ki avval együtt, a mit eddig lesöpört, felásott. Ezeket jó mély gödörbe ássa el, hintsen rá egy réteg ojtatlan meszet és földelje el. A kitakaritott istállóba hordjon friss földet, új körömfát és másik padmaljdeszkát.

A kihordott trágyát frissen ojtott mésszel jól locsolja be. s ha a hatóság erre engedélyt ad, ne ökrös szekerekkel, hanem lovas fogatokkal hordja ki a szántóföldre és ott lehetőleg azonnal lovasfogattal szántsa alá.

receni szalonna kapható Jánosa Gyula csemege-kereskedésében Kőszegen.

A Richter-féle

LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 31 év óta megbizható bedörzsölésül alkalmaztátik kesztyűsök, czeczel és meghűtésekné.

Intés. Sülányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony" védjegyével és a „Richter" czégjegyzésével fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszertárban kapható.

Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. A. és társa,
czéz. és kir. udvari szállitók.
Rudolstadt.

A

Brázay-féle

sósborszesz

nélkülözhetetlen háziszer.

Kapható mindenütt.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Etrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágy — hiány a rossz emésztésnél, a tej javitására és a tehenek tejelőképességének fokozására, csontlöréseknél. — 1/1 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a fent védjegyével valódi. Kapható minden gyógyszertárban és gyógyfűkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, karlstl gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

Nyavalyatörés.

Ki nehéz nyavalya, görcsök is más idegbajban szenved, kérjen röpiratot róla. Kapható ingyen és bérmentve Schwanenapotheke, Frankfurt a/Main.

HIRDETMÉNY.

Ő cs. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik

a XXIII. magyar királyi államsorsjáték

rendezése. Az ezen sorsjáték után remélhető tiszta jövedelem következő közhasznu és jótékony célokra fog fordittatni 11 (tizenegy) egyenlő részben: 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap, 2. a kezdivásárhelyi és vidéki Rudolf kórház, 3. a Magyar Gazdasszonyok országos egyesülete, 4. a Magyar Országos központi Fröbel-nőegylet, 5. a budapesti Mária Dorottya-egyesület; 6. a budapesti első gyermekmenhely-egyesület, 7. a horvát Mensa Academica, 8. a Stefánia pesti gyermekkórház-egylet, 9. az országos díjnok-egylet, 10. a budapesti polikliniki egyesület, 11. a budapesti Mária congregatió.

Ezen sorsjáték összes, 7691-ben megállapitott nyeremények az alább következő játékterv szerint **365.000 koronára rugnak,** és pedig:

1	főnyerem.	150,000 kor.	10	nyerem. á	1.000 k.
1	„	50.000 „	20	„ „	500 „
1	„	20.000 „	50	„ „	100 „
1	„	10.000 „	100	„ „	50 „
2	nyerem. á	5.000 „	1000	„ „	20 „
5	„ „	2.000 „	6500	„ „	10 „

Az összes nyemények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás visszavonhatlanul **1902. évi december hó 30-án** Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapitva.

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottójövedéki igazgató ágnál Budapesten (Csepelrakpart, Vámpalota), továbbá: valamennyi posta, adó-, vám- és sóhivatalnál, vasuti állomásokon s a legtöbb dohány-tőzsdében és váltóüzletben.

Budapesten, 1902. évi julius hó 1-én.

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.

Fa-eladás.

A lékai községi erdőben **folyó évi december hó 9-én délelőtt 10 órakor** körülbelül **1500** drb. füreszrönkö és **750** drb. épületfa-törzs fog árverés utján eladatni.

Bővebbet a köz-ég elöljáróságánál.

Gilschwert György,
biró.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemege-fajokban fajtisztán, teljes **jótállással.**

Élőkerités

Gleditschia csemetek és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető pár év alatt, rendkivül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmifele állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik.** Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Diócsemetek. Óriási jövedelmet biztositó voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben redkivül elterjedt.

Szines fénynyomatu **főárjegyzék ingyen és bérmentve** küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az **árjegyzésen** kivül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt czimére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy csaiád, a hol annak tartalmát haszonra ne fordiitanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családuál egyaránt. Igy még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni **semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindeukinek nagy szolgálatot tesznek. Cim:

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep"
Nagy Gábor, Nagy-Sangya u. p. **Székelyhid.**

Gázizzófény-lámpák!

Gáztelep és csővezetek nélkül!

Legjobb utczavilágitás.

Képes árjegyzék ingyen.

Gerson Boehm & Bosenthal,

Lampen- und Metallwaaren Fabrik,

Wien, XX/2. Donaueschingenstrasse 20.

Niederlage: **IV. Mühlgasse 3.**

Főraktár Kőszegen: Rosenstingl Jakab urnál.

Feigl Gyula

könyvnyomdász

Kőszegen, Várkör 81. sz.

Elvállal mindennemű nyomdász munkákat, kivánatra:

egyszerübb, vagy díszesebb

kiállitásban

a legolcsóbb árak mellett.

Kiadóhivatala a

„KŐSZEG ÉS VIDÉKE"

czimű lapnak, hol **hirdetések** a **legjutányosabb áron** felvétetnek.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.